

XI. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI ISHTIROKCHILARI SONI

2024-yilning yanvar-dekabr oylarida Xorazm viloyati tashqi savdo aylanmasi ishtirokchilari soni 900 taga yetdi. Shundan, eksportyorlar soni 181 tani, importyorlar soni 719 tani tashkil qildi.

Shahar va tumanlar nomi	TSA ishtirokchilari soni	Shundan: eksportyorlar	Shundan: importyorlar
Xorazm viloyati	900	181	719
Urganch sh.	250	41	209
Xiva sh.	35	7	28
Bog'ot	39	13	29
Gurlan	37	9	26
Qo'shko'pir	36	15	21
Urganch	119	23	96
Hazorasp	98	8	90
Tuproqqal'a	38	9	29
Xonqa	94	15	79
Xiva	47	12	35
Shovot	54	13	41
Yangiariq	35	10	25
Yangibozor	17	6	11

2024-yilning yanvar-dekabr oylarida eng ko'p eksportyorlar soni bo'yicha Urganch shahri (jamiga nisbatan 22,7 %), Urganch (12,7 %), Xonqa va Qo'shko'pir (8,3 %), Bog'ot va Shovot mos ravishda (7,2 %) tumanlari yetakchi o'rin egalladi. Eksportchilarning eng kam ulushi esa Yangibozor (3,3 %), Xiva shahri (3,9 %), Hazorasp (4,4 %) tumanlarida qayd etildi. 2024-yilning yanvar-dekabr oylarida eng ko'p importyorlar Urganch shahriga to'g'ri kelgan bo'lsa (jamiga nisbatan 29,1 %), eng kam ulush Yangibozor tumaniga to'g'ri keldi (jamiga nisbatan 1,5 %).

XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘shishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba oltirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Viloyatda bu borada so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta‘minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-dekabr oyida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 857,2 mln AQSH dollarini tashkil qildi va 2023- yilga nisbatan 24,0 mln AQSH dollariga yoki 2,7 % ga kamaydi.

Tashqi savdo aylanmasi va balansi

(yanvar-dekabr, mln AQSh dollari)

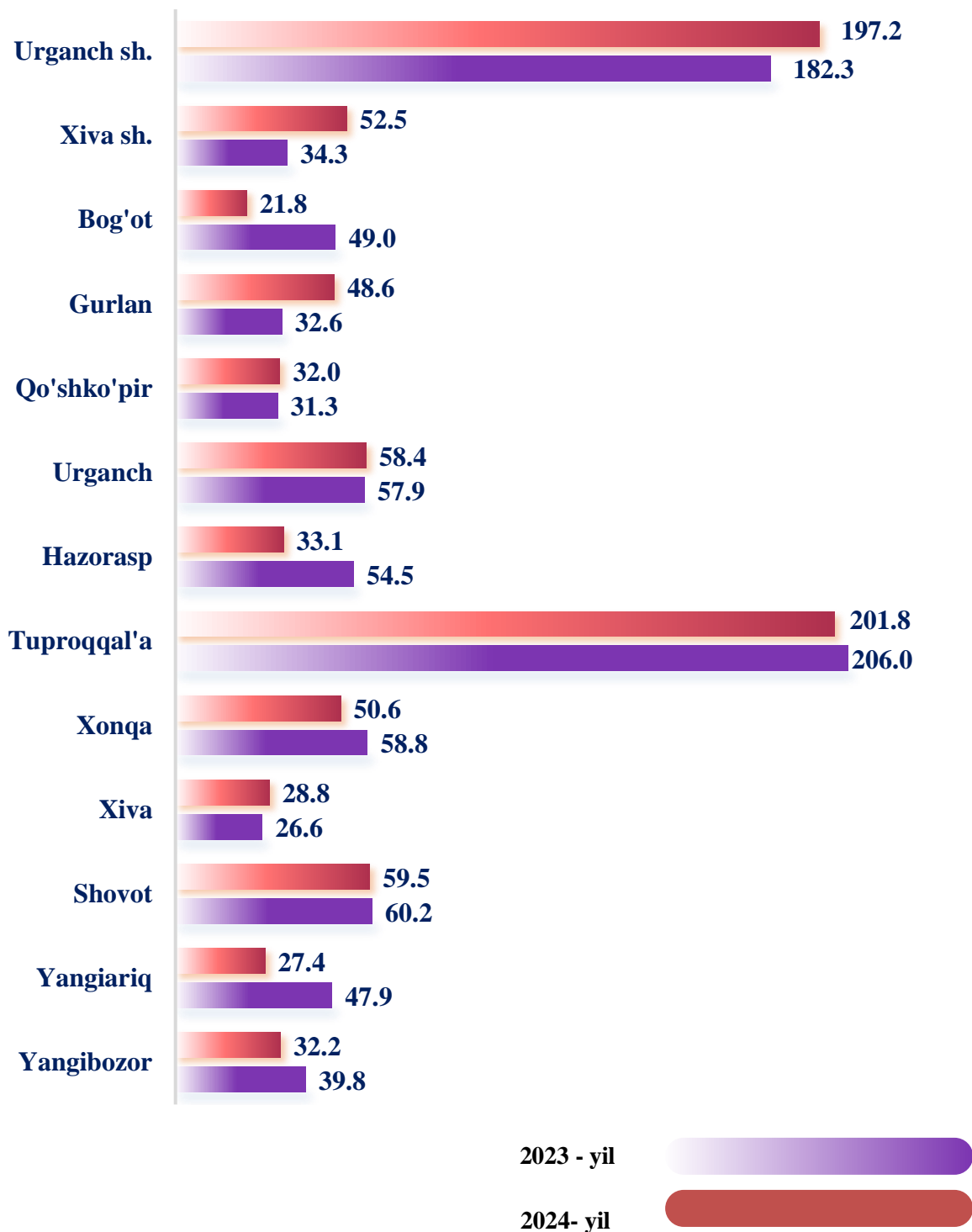
	2023-yil	2024-yil	O‘shish sur‘ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	881,1	857,2	97,3	x
Eksport	304,2	386,3	127,0	100,0
<i>tovarlar</i>	285,2	360,2	126,3	93,2
<i>xizmatlar</i>	19,0	26,1	137,4	6,8
Import	575,0	470,9	81,9	100,0
<i>tovarlar</i>	573,1	470,9	82,2	100,0
<i>xizmatlar *</i>	1,9	-	-	-
Saldo	-272,7	-84,7	x	x

*) import xizmatlari hajmi yillik hisobot ko‘rsatkichlari orqali shakllantiriladi

TSAda eksport hajmi 386,3 mln AQSh dollariga (27,0 % ga ko‘paydi) va import hajmi 470,9 mln AQSh dollariga (18,4 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida 84,7 mln AQSh dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

(2024- yil yanvar-dekabr, mln AQSH doll.)*

XORAZM VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-dekabr, mln AQSh dollari)

Xorazm viloyati jahonning **145** mamlakati bilan tashqi savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiyada (27,6 %), Braziliyada (13,3 %), XXRda (11,1 %), Pokistonda (10,4 %), Afg'onistonda (7,0 %) va Turkiyada (5,4 %) qayd etilgan.

Rossiya TSA – 236 406,7 Eksport: 112 235,5 Import: 124 171,2 27,6 %	Braziliya TSA – 113 590,9 Eksport: 10,1 Import: 113 580,8 13,3 %	XXR TSA – 95 571,2 Eksport: 12 603,6 Import: 82 967,6 11,1 %	Pokiston TSA – 88 947,4 Eksport: 88 400,0 Import: 547,4 10,4 %	Afg'oniston TSA – 60 289,7 Eksport: 60 165,0 Import: 124,7 7,0 %
Turkiya TSA – 46 342,7 Eksport: 26 333,1 Import: 20 009,6 5,4 %	Belarus TSA – 33 608,9 Eksport: 5 931,6 Import: 27 677,3 3,9%	Eron TSA – 31 937,9 Eksport: 15 323,2 Import: 16 614,7 3,7 %	Oozog'iston TSA – 27 535,5 Eksport: 20 317,3 Import: 7 218,2 3,2 %	Germaniya TSA – 23 216,9 Eksport: 1 683,4 Import: 21 533,5 2,7 %

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O'zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O'zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo'shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

**XORAZM VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI
SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI**

(yanvar-dekabr, mln AQSh dollari)

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Rossiya	156 635,2	193 082,0	236 406,7
<i>Eksport</i>	97 753,1	100 583,5	112 235,5
<i>Import</i>	58 882,2	92 498,5	124 171,2
Braziliya	189 762,4	160 905,2	113 590,9
<i>Eksport</i>	2,7	9,3	10,1
<i>Import</i>	189 759,7	160 895,9	113 580,8
XXR	106 236,1	112 076,3	95 571,2
<i>Eksport</i>	10 480,2	11 404,1	12 603,6
<i>Import</i>	95 755,9	100 672,2	82 967,6
Pokiston	12 970,0	79 982,5	88 947,4
<i>Eksport</i>	12 678,5	79 684,6	88 400,0
<i>Import</i>	291,5	298,0	547,4
Afg'oniston	1 823,7	1 957,5	60 289,7
<i>Eksport</i>	1 823,7	1 957,5	60 165,0
<i>Import</i>	0,0	0,0	124,7
Turkiya	110 327,5	60 915,7	46 342,7
<i>Eksport</i>	24 675,2	13 651,2	26 333,1
<i>Import</i>	85 652,3	47 264,5	20 009,6
Belarus	10 396,2	22 536,7	33 608,9
<i>Eksport</i>	2 206,0	2 660,1	5 931,6
<i>Import</i>	8 190,2	19 876,6	27 677,3
Eron	10 312,0	22 296,7	31 937,9
<i>Eksport</i>	3 517,2	13 096,2	15 323,2
<i>Import</i>	6 794,7	9 200,5	16 614,7
Qozog'iston	52 017,3	29 444,8	27 535,5
<i>Eksport</i>	39 295,6	18 078,4	20 317,3
<i>Import</i>	12 721,6	11 366,4	7 218,2
Germaniya	10 346,2	37 130,9	23 216,9
<i>Eksport</i>	1 606,5	598,7	1 683,4
<i>Import</i>	8 739,7	36 532,2	21 533,5
Islandiya	1,1	409,3	22 566,5
<i>Eksport</i>	1,1	409,3	1,2
<i>Import</i>	0,0	0,0	22 565,3
Turkmaniston	11 773,3	14 001,4	12 114,8
<i>Eksport</i>	4 089,6	2 801,2	3 123,6

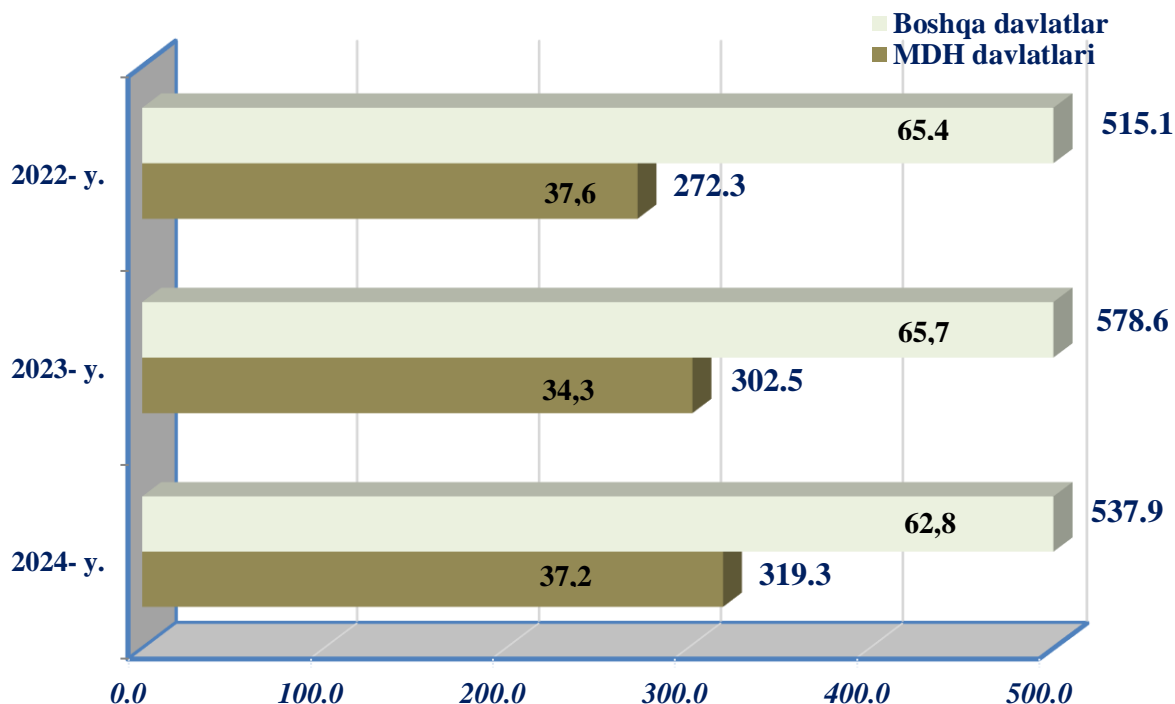
Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
<i>Import</i>	7 683,7	11 200,2	8 991,2
Iroq	457,4	2 366,8	6 599,6
<i>Ekspost</i>	452,0	2 366,8	6 581,6
<i>Import</i>	5,4	0,0	18,1
AQSh	651,5	2 388,5	5 026,2
<i>Ekspost</i>	608,1	2 061,2	3 719,6
<i>Import</i>	43,4	327,3	1 306,7
Hindiston	12 671,3	13 411,4	4 581,5
<i>Ekspost</i>	419,0	1 585,8	1 720,4
<i>Import</i>	12 252,3	11 825,6	2 861,1
Litva	13 401,1	21 310,7	4 551,9
<i>Ekspost</i>	1 692,0	2 072,2	241,0
<i>Import</i>	11 709,1	19 238,6	4 310,9
Tojikiston	5 015,3	12 585,6	3 806,1
<i>Ekspost</i>	4 760,7	12 552,6	3 802,4
<i>Import</i>	254,5	33,1	3,7
Niderlandiya	594,3	1 382,1	2 701,7
<i>Ekspost</i>	9,5	31,5	25,2
<i>Import</i>	584,8	1 350,6	2 676,5
Koreya Respublikasi	3 848,7	3 982,4	2 683,2
<i>Ekspost</i>	367,1	197,0	133,6
<i>Import</i>	3 481,6	3 785,4	2 549,7
BAA	603,3	4 377,2	2 303,3
<i>Ekspost</i>	351,6	330,9	1 667,3
<i>Import</i>	251,7	4 046,3	636,1

Viloyatning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-dekabr oyi holatiga ko'ra, 319,3 mln AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 149,7 mln AQSH dollariga yetgan bo'lsa, import 169,5 mln AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, mln AQSH dollari, ulushi)

XORAZM VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI

(2024- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

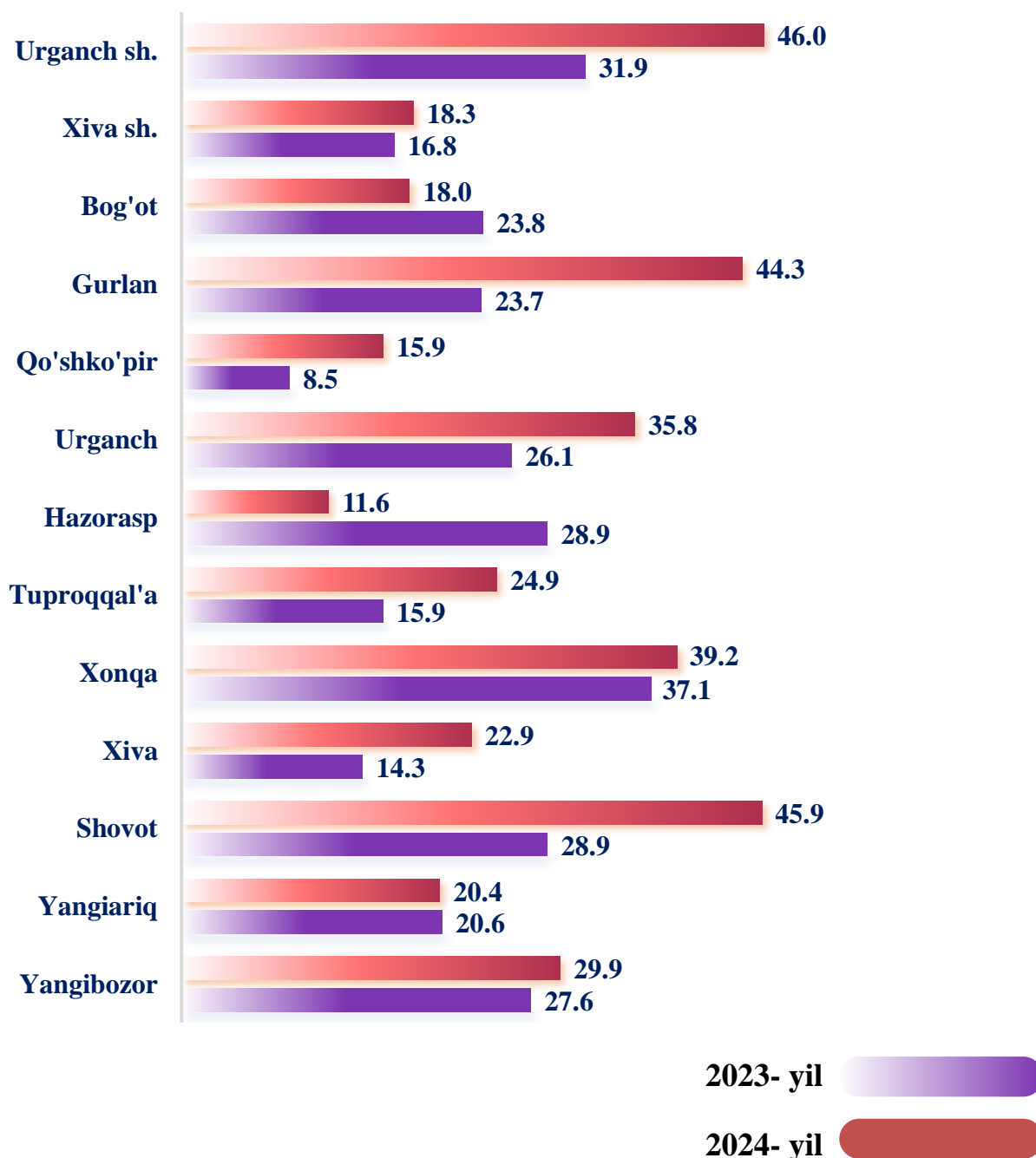
Viloyatning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (27,6 %), Belarus (3,9 %) hamda Qozog‘iston (3,2 %) davlatlari bilan qayd etildi.

XORAZM VILOYATI EKSPORTI

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o‘shishiga ko‘maklashadi va bu o‘z navbatida ma’lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, eksportyorlar soni 181 taga yetdi va ular tomonidan 386,3 mln AQSh dollari (*nomonetar oltindan tashqari*) qiymatidagi (*2023- yilning mos davriga nisbatan 27,0 % ga ko‘paydi*) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta’minlandi.

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

(2024- yil yanvar-dekabr, mln.AQSH doll)

**XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA
AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI
VA O‘SISH SUR‘ATLARI**
(yanvar-dekabr)

Davlatlar	ming AQSH dollari		O‘shish sur‘ati, % da		Egallab turgan o‘rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Rossiya	100 583,5	112 235,5	102,9	111,6	1	1
Pokiston	79 684,6	88 400,0	6,3 m.	110,9	2	2
Afg'oniston	1 957,5	60 165,0	107,3	30,7 m.	15	3
Turkiya	13 651,2	26 333,1	55,3	192,9	5	4
Qozog'iston	18 078,4	20 317,3	46,0	112,4	4	5
Eron	13 096,2	15 323,2	3,7 m.	117,0	6	6
Xitoy	11 404,1	12 603,6	108,8	110,5	8	7
Iroq	2 366,8	6 581,6	5,2 m.	2,8 m.	12	8
Belarus	2 660,1	5 931,6	120,6	2,2 m.	11	9
Tojikiston	12 552,6	3 802,4	2,6 m.	30,3	7	10
AQSH	2 061,2	3 719,6	3,4 m.	180,5	14	11
Turkmaniston	2 801,2	3 123,6	68,5	111,5	9	12
Hindiston	1 585,8	1 720,4	3,8 m.	108,5	17	13
Ozarbayjon	1 056,1	1 712,2	131,0	162,1	19	14
Germaniya	598,7	1 683,4	37,3	2,8 m.	23	15
BAA	330,9	1 667,3	94,1	5,0 m.	29	16
Qirg'iz Respublikasi	25 310,0	1 441,9	83,8	5,7	3	17
Vyetnam	1 327,1	1 133,2	80,3	85,4	18	18
Polsha	1 915,3	1 064,7	157,1	55,6	16	19
Gruziya	355,1	1 004,4	19,9	2,8 m.	28	20

XORAZM VILOYATINING XSST BO'YICHA EKSPORTI TARKIBI

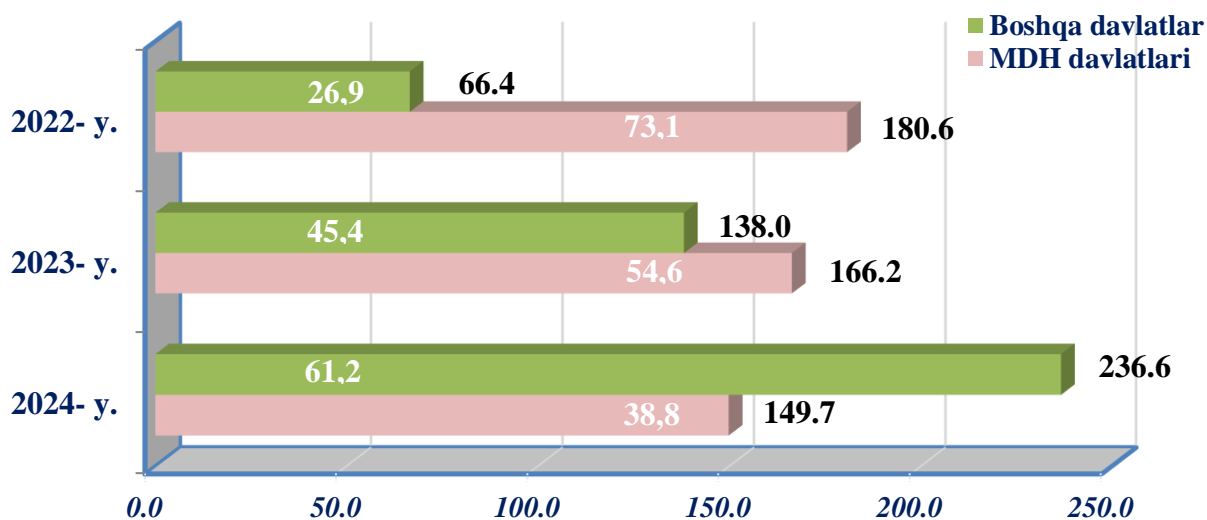
(yanvar-dekabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	ming AQSH dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Jami eksport	304 215,7	386 261,5	123,1	127,0	100,0	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	137 009,9	220 909,1	173,0	161,2	45,0	57,2
Ichimliklar va tamaki	2 651,7	366,9	-	13,8	0,9	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	5 173,5	5 775,4	85,1	111,6	1,7	1,5
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	3 163,6	4 119,2	62,1	130,2	1,0	1,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	1 126,3	-	-	-	0,3
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	1 932,7	805,1	2,1 m.	41,7	0,6	0,2
Sanoat tovarlari	104 901,9	117 181,4	98,2	111,7	34,5	30,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	440,5	546,4	2,0 m.	124,0	0,1	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	29 951,1	9 341,5	96,8	31,2	9,8	2,4
Xizmatlar	18 990,8	26 090,2	115,8	137,4	6,2	6,8

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 93,2 % ni tashkil etib, ular asosan oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (57,2 %), sanoat tovarlari (30,3 %) va turli xil tayyor buyumlar (2,4 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, mln AQSH dollari, ulushi)

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI

(2024- yil yanvar-dekabr, % da)

2024- yil yanvar-dekabr oyida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkorlarimiz Rossiya, Pokiston, Afg'oniston, Turkiya, Qozog'iston, XXR va Eron kabi davlatlar bo'lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 86,8 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2024- yil yanvar-dekabr)

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o‘z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o‘z o‘rnini topish imkonini beradi.

Davlatlar	Tonna (birlikda)	ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	13 565,3	70 139,4	34,8
Afg‘oniston	9 841,0	57 147,1	28,3
Rossiya	70 390,0	41 413,5	20,5
Qozog‘iston	52 468,8	15 799,9	7,8
Eron	3 684,5	5 347,2	2,7
Iroq	8 091,2	3 664,6	1,8
Turkiya	1 693,6	2 316,5	1,1
Turkmaniston	1 602,2	1 284,1	0,6
BAA	816,4	1 176,3	0,6
Ukraina	933,3	707,9	0,4
Gruziya	1 143,0	677,3	0,3
boshqa davlatlar	2 444,6	2 064,0	1,0

* qiymat ifodasidan

2024- yil yanvar-dekabr oyida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Pokistonga to‘g‘ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 34,8 % i), bu ko‘rsatkich Afg‘oniston eksport hajmidan 22,7 % ga ko‘p.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (34,8 %), Afg‘oniston (28,3 %), Rossiya (20,3 %) hamda Qozog‘iston (7,8 %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-dekabr oyida 166,7 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo'lib, ushbu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 147,8 foizga yoki 53,9 ming tonnaga ko'paydi.

2024- yil yanvar-dekabr oyida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 201,7 mln AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko'rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 64,5 foizga ko'paydi va jami eksportdagi ulushi 52,2 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-dekabr, ming AQSH dollari, ulushi qiymatga nisbatan)

<p>Dukkakli sabzavotlar</p> <p>132 526,0 ming AQSH dollari</p> <p>26 293,9 tonna</p> <p>65,7 %</p>	<p>Karam</p> <p>5 745,1 ming AQSH dollari</p> <p>25 012,5 tonna</p> <p>2,8 %</p>	<p>Pomidor</p> <p>4 996,2 ming AQSH dollari</p> <p>5 064,2 tonna</p> <p>2,5 %</p>	<p>Piyoz va sarimsoq</p> <p>6 410,4 ming AQSH dollari</p> <p>32 532,1 tonna</p> <p>3,2 %</p>
<p>Sabzi</p> <p>2 342,8 ming AQSH dollari</p> <p>10 115,2 tonna</p> <p>1,2 %</p>	<p>Uzum</p> <p>23 772,5 ming AQSH dollari</p> <p>29 382,4 tonna</p> <p>11,8 %</p>	<p>Xurmo</p> <p>8 848,8 ming AQSH dollari</p> <p>14 528,5 tonna</p> <p>4,4 %</p>	<p>Olma</p> <p>602,1 ming AQSH dollari</p> <p>1 448,1 tonna</p> <p>0,3 %</p>
<p>Limon</p> <p>548,2 ming AQSH dollari</p> <p>357,4 tonna</p> <p>0,2 %</p>	<p>Qovun-tarvuz</p> <p>2 520,8 ming AQSH dollari</p> <p>6 698,4 tonna</p> <p>2,4 %</p>	<p>O'rik</p> <p>4 647,7 ming AQSH dollari</p> <p>4 283,3 tonna</p> <p>2,3 %</p>	<p>Boshqa meva va savzavotlar</p> <p>8 777,3 ming AQSH dollari</p> <p>10 957,8 tonna</p> <p>4,4 %</p>

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan dukkakli sabzavotlarning ulushi 65,7 % ni, uzum 11,8 % ni, xurmo 4,4 % ni va piyoz va sarimsoq piyoz 3,2 % ni tashkil qilgan.

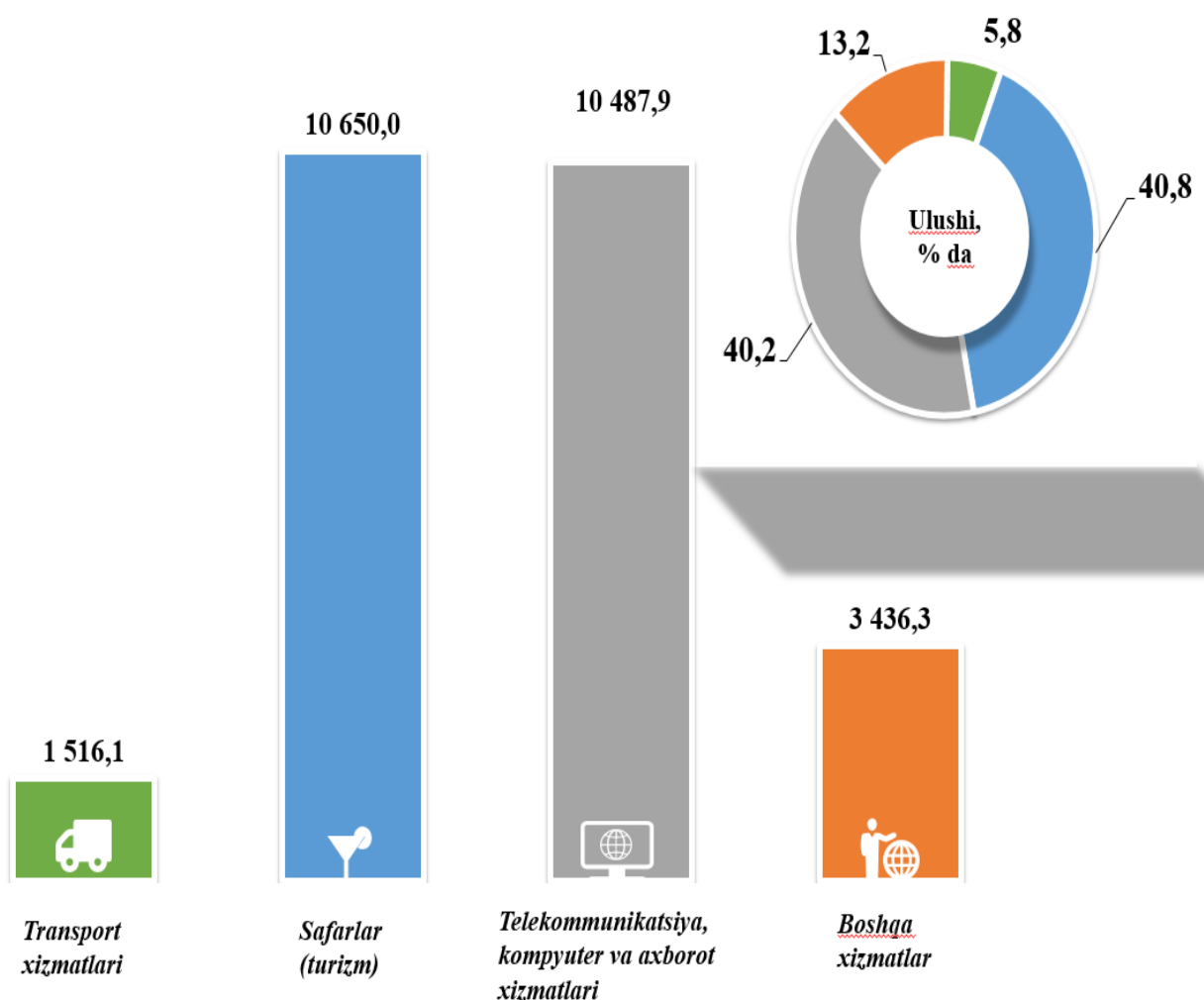
Shuningdek, boshqa meva va sabzavotlarning ulushi 4,4 % ni tashkil qildi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-dekabr, ming AQSH doll.)

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o‘z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o‘z o‘rnini topish imkonini beradi.

Xizmatlar eksporti hajmi 26 090,2 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 6,8 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 37,4 % ga ko‘paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (40,8 %), transport (5,8 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (40,2 %) va boshqa moliyaviy xizmatlar (13,2 %) hissasiga to‘g‘ri kelgan.

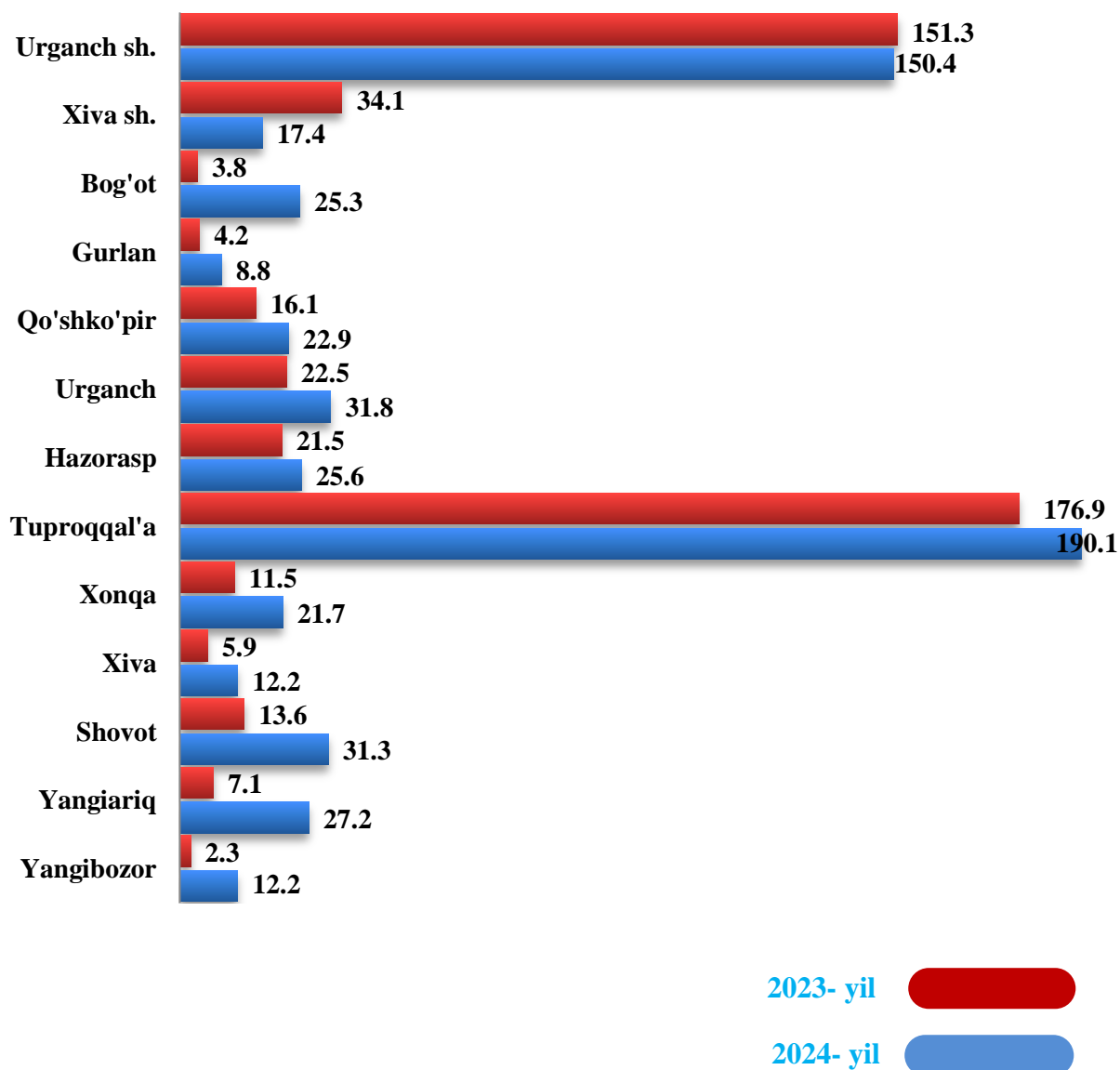

XORAZM VILOYATINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-dekabr oyida import hajmi 470,9 mln AQSh dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 81,6 % ni tashkil etdi.

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2024- yil yanvar-dekabr)

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Tuproqqal'a tumani 37,6 % bilan 176,9 mln AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Yangibozor tumani 0,5 % bilan 2,3 mln AQSh dollarini tashkil etdi.

XORAZM VILOYATINING XSST BO'YICHA IMPORTI TARKIBI

(yanvar-dekabr, yillar kesimida)

XSST tarkibi	ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024
Jami import	576 921,0	470 925,0	106,8	81,6	100,0	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	202 682,3	212 154,2	99,5	104,7	35,1	45,1
Ichimliklar va tamaki	205,8	569,6	161,5	2,8 m.	0,0	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	39 279,8	47 700,5	106,4	121,4	6,8	10,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	12 030,2	7 495,7	130,5	62,3	2,1	1,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	3 047,5	3 317,1	82,3	108,8	0,5	0,7
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	25 060,4	25 069,2	99,4	100,0	4,3	5,3
Sanoat tovarlari	40 995,3	20 154,3	113,2	49,2	7,1	4,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	234 978,2	141 845,1	116,7	60,4	40,7	30,1
Turli xil tayyor buyumlar	16 721,2	12 619,4	69,9	75,5	2,9	2,7
Xizmatlar	1 920,3	-	-	-	0,3	-

Import tarkibida eng katta ulush, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (45,1 %), mashinalar va transport asbob-uskunalari (30,1 %) hamda nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari (10,1 %) hisobiga to'g'ri keldi.

**XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI
HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI**

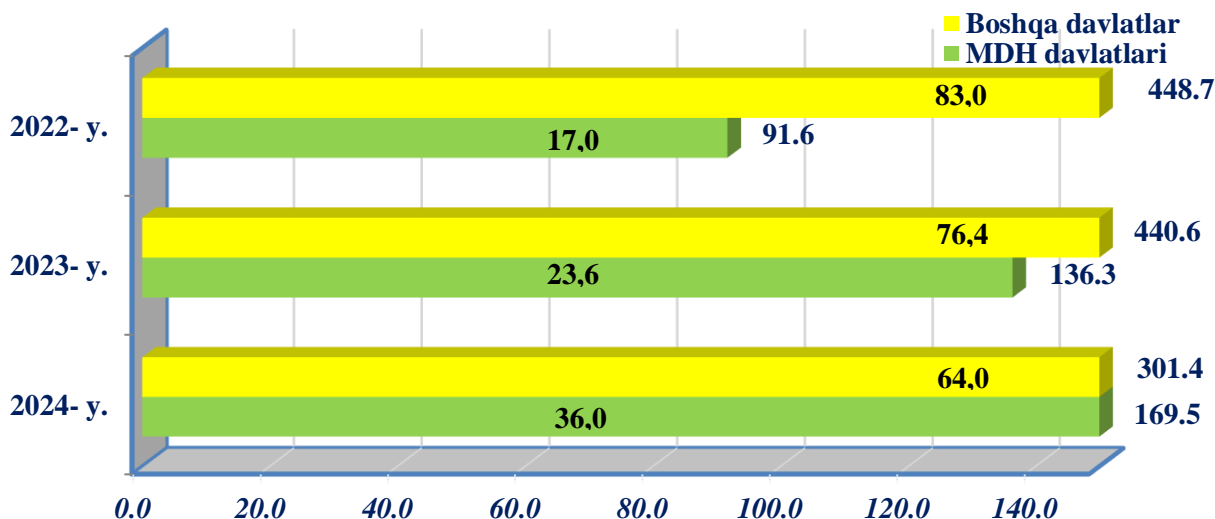
(yanvar-dekabr)

Davlatlar	ming AQSH dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmdagi o'rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Rossiya	92 498,5	124 171,2	157,1	134,2	3	1
Braziliya	160 895,9	113 580,8	84,8	70,6	1	2
Xitoy	100 672,2	82 967,6	105,1	82,4	2	3
Belarus	19 876,6	27 677,3	2,4 m.	139,2	6	4
Islandiya	-	22 565,3	-	-	-	5
Germaniya	36 532,2	21 533,5	4,2 m.	58,9	5	6
Turkiya	47 264,5	20 009,6	55,2	42,3	4	7
Eron	9 200,5	16 614,7	135,4	180,6	11	8
Turkmaniston	11 200,2	8 991,2	145,8	80,3	10	9
Qozog'iston	11 366,4	7 218,2	89,3	63,5	9	10
Litva	19 238,6	4 310,9	164,3	22,4	7	11
Hindiston	11 825,6	2 861,1	96,5	24,2	8	12
Niderlandiya	1 350,6	2 676,5	2,3 m.	198,2	25	13
Koreya Respublikasi	3 785,4	2 549,7	108,7	67,4	18	14
AQSH	327,3	1 306,7	7,5 m.	4,0 m.	32	15
Ispaniya	1 661,4	1 187,5	4,2 m.	71,5	21	16
Ukraina	961,1	856,7	50,6	89,1	27	17
Bangladesh	1 654,4	806,8	76,6	48,8	22	18
Polsha	5 863,4	736,4	85,2	12,6	14	19
Italiya	2 200,8	712,9	3,7 m.	32,4	20	20

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-dekabr, mln AQSh dollari, ulushi, % da)

2024- yil yanvar-dekabr oylari natijalariga ko‘ra, MDH mamlakatlaridan import ulushi **36,0 %**ni tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan **24,4 %**ga ko‘paydi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI

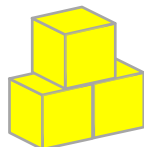
(2024- yil yanvar-dekabr, % da)

2024- yil yanvar-dekabr oyida viloyatimiz 63 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Rossiya, Braziliya, XXR, Belarus, Islandiya, Germaniya va Turkiya) jami importning 87,6 % ini tashkil etdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

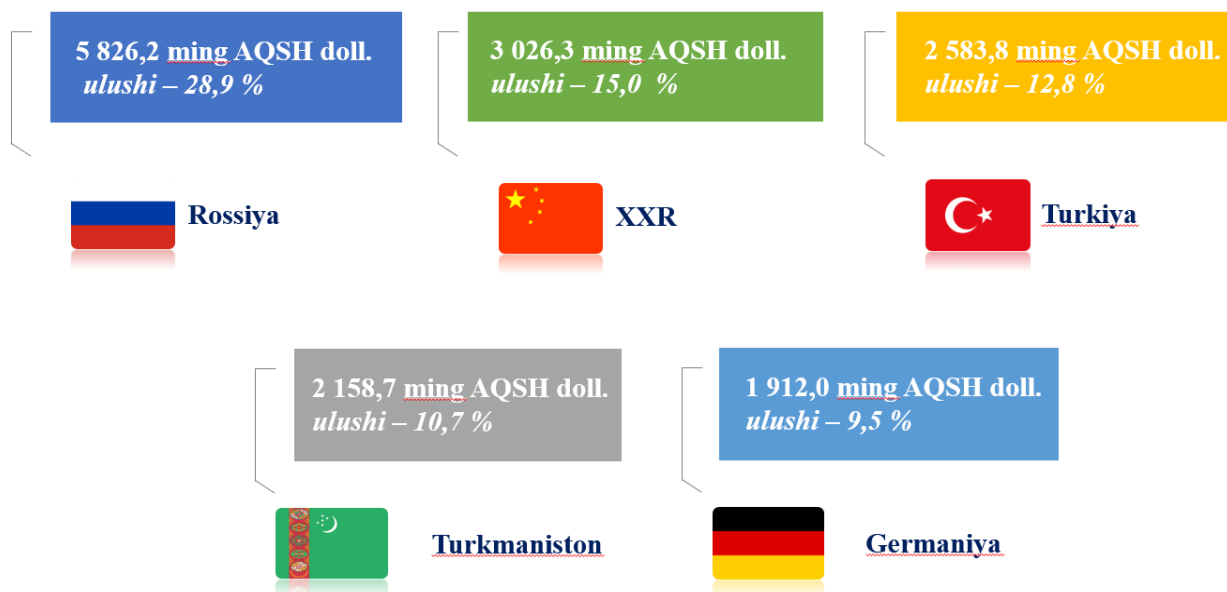
2024- yil yanvar-dekabr oyida import tarkibida sanoat mahsulotlari (tovarlari) hajmi 20,2 mln AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 49,2 % ni tashkil qilib, importning umumiy hajmidagi ulushi 4,3 % ga yetdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN

ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-dekabr, ulushi, % da)

Sanoat mahsulotlari importi asosan probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari) (5,1 mln AQSH dollari), to'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (4,2 mln AQSH dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (2,9 mln AQSH dollari), qog'oz, karton va qog'oz xamiri, qog'oz yoki karton mahsulotlari (2,7 mln AQSH dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

Statistik ko‘rsatkichlarga izohlar

Tovarlar eksporti – agar qonunchilikda boshqa tartib ko‘zda tutilmagan bo‘lsa, tovarlarni O‘zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib kirish majburiyatisiz olib chiqish.

Reeksport – xorijiy tovarlar bojxona hududidan olib chiqiladigan bojxona rejimi.

Tovarlar importi – tovarlarni O‘zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib chiqish majburiyatisiz olib kirish.

Reimport – bojxona hududidan eksport rejimida olib chiqilgan O‘zbekiston Respublikasi tovarlari O‘zbekiston Respublikasining Bojxona kodeksida ko‘rsatilgan muddatda (olib chiqilgan paytdan boshlab o‘n yil ichida) qaytarib olib kiriladigan rejim.

Tashqi savdo aylanmasi – mamlakatning muayyan davrdagi eksport va import qiymatlari summasi.

Tovarlar kelib chiqqan mamlakat – tovar to‘liq ishlab chiqarilgan yoki yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat (tovar yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat “Bojxona tarifi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonunining 26- moddasiga asosan aniqlanadi).

Tovarlarning belgilangan manzili – yuklab jo‘natish paytida tovar yetkazib berilishi belgilangan mamlakat sifatida ma‘lum bo‘lgan mamlakat.

Tovarlarning statistik qiymati – shartnoma valyutasidan qat‘i nazar yagona bazisga keltirilgan shartnoma bo‘yicha tovarlar qiymati.

Xizmatlar (ishlar) eksporti — O‘zbekiston Respublikasining rezidentlari tomonidan norezidentlarga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat‘i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Xizmatlar (ishlar) importi — norezidentlar tomonidan O‘zbekiston Respublikasi rezidentlariga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat‘i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Ma‘lumot uchun: O‘zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o‘rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o‘rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo‘yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.